

Az alkotmány és a törvényi keretek adta lehetőségek pro és kontra a migrációs helyzet tekintetében az Amerikai Egyesült Államokban

Az Amerikai Egyesült Államokat szokás a bevándorlók és a bevándorlók leszármazottainak az országaként jellemezni. Eltekintve a behurcolt rabszolgáktól, az országba bevándorolt lakosság döntő többsége saját akaratából jött az ország területére. Igaz ugyan, hogy a földrész felfedezését követően a betelepedők jelentős mértékben kiirtották, vagy legalábbis kizsákmányolták a bennszülött indiánokat, a történelem során mégis sikerült kialakítaniuk közös amerikai értékeket, életvitelt, szemléletmódot, bel- és külpolitikát. A befogadó magatartás ellenére azonban az Egyesült Államok 250 éves történelmében számos alkalommal találkozhatunk a bevándorlást korlátozó törvényekkel és intézkedésekkel.

Nemrég a szíriai és iraki válság kapcsán Barack Obama, az Amerikai Egyesült Államok elnöke nyilatkozott úgy,² hogy az USA hajlandó legalább 10.000 szíriai menekültet befogadni. Az elnöki nyilatkozatot követően azonban több mint harminc állam kormányzója azonnal kijelentette, hogy ő nem kér a szíriai menekültekből.³ Donald Trump, a vezető republikánus elnökjelölt eddig kampánya során több alkalommal is⁴ komoly feltűnést keltően nyilatkozott arról, hogy elnökként nem engedné meg muszlim vallású (terrorista) bevándorlók tömegét, illetve muszlim bevándorlókat ellenőrzés nélkül az Egyesült Államokba. Többször kifejtette azon nézetét is, hogy tényleges kerítést lenne szükséges építeni a mexikói-amerikai határ teljes hosszában az illegális bevándorlás megakadályozására. Mindezek nyomán ismételten felélénkült az Amerikai Egyesült Államokban az arra vonatkozó vita, hogy vajon az amerikai alkotmány kellőképpen szabályozza-e a bevándorlás rendszerét, és mely intézmény kezébe kell letenni a bevándorlás rendszerének irányítását.

1. Az amerikai alkotmány és törvényhozás viszonya a migrációhoz

Az 1787-ben elfogadott amerikai alkotmány a Kongresszust hatalmazza fel arra, hogy egységes szabályozást hozzon létre a bevándorlással, honosítással kapcsolatban.⁵ Ugyanabban a fejezetben az alkotmány szintén a Kongresszust hatalmazza fel az idegen nemzetekkel való kereskedelem szabályozására, valamint a Kongresszus jóváhagyásához köti minden, külső hatalmakkal kötött szerződés, megállapodás érvényességét.⁶

Történelmének mintegy első száz évében az Egyesült Államok lényegében bátorította a bevándorlást. Nagy szabad területek, természeti kincsek álltak rendelkezésre ahhoz, hogy az ország befogadja a bevándorlókat. Ugyanakkor az országba érkező bevándorlók rendszerint olcsó munkaerőként szolgáltak, és általánosan jellemző volt, hogy az állami vagy a szövetségi

---

¹ Bírósági titkár, Országos Bírósági Hivatal

² How we're welcoming Syrian refugees while ensuring our safety.

<https://www.whitehouse.gov/blog/2015/11/17/how-were-welcoming-syrian-refugees>

³ Map: Every state accepting and refusing Syrian refugees. <http://europe.newsweek.com/where-every-state-stands-accepting-or-refusing-syrian-refugees-395050?rm=eu>

⁴ Trump leads Republican 'bandwagon' against Syrian refugees. <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-34884544>

⁵ Article I. Section 8.4.: „The Congress shall have power to establish an uniform Rule of Naturalization...”

⁶ Article I. Section 8.3.: „The Congress shall have power to regulate Commerce with foreign Nations, and among the several States, and with the Indian Tribes.”

kormányzat nem védte a bevándorlók érdekeit, nem segítette őket megfelelő megélhetéshez, vagy földhöz jutáshoz.⁷

1.1. Gazdasági bevándorlók beáramlása az Egyesült Államokba

Az USA-ban a bevándorlás jelentős hullámát idézte elő az 1840-es években az „aranyláz”, ami Kaliforniába és Alaszkába vonzotta a bevándorlókat. A földfoglalási törvény⁸ csak 1862-ben került elfogadásra, és tette lehetővé a bevándorlóknak – és a már ott élő állampolgároknak – az állami tulajdonú földhöz jutását.

A földrész gazdasági meghódításához nélkülözhetetlenek voltak a bevándorlók. Nem véletlen, hogy nagy létszámú migráció fonódott össze az amerikai transzkontinentális vasútépítéssel. Bevándorlók vettek részt a vasútvonal építésében, majd használták a vasutat, hogy egyre nyugatabbra hozzanak létre újabb és újabb településeket. Az 1862-ben Lincoln elnök által jóváhagyott vasútépítési törvény⁹ az amerikai polgárháború következtében csak 1866 után kezdett közvetlen hatást gyakorolni a gazdaságfejlesztésre és a bevándorlásra. Amíg a Központi Csendes-óceáni Vasútvonal¹⁰ építésében elsősorban kínai bevándorlók vettek részt (az építkezés csúcspontján, 1868-ban a vasúttársaság több mint 12.000 kínai bevándorlót alkalmazott), addig az Unió Csendes-óceáni Vasúttársaság¹¹ elsősorban ír bevándorlókat és mormonokat foglalkoztatott.¹² A kínaiak részvétele ilyen nagy számban a vasútépítésben azért is figyelemreméltó, mert jelentős faji diszkriminációnak voltak kitéve: a kaliforniai törvénykezés nem tette lehetővé, hogy teljes jogú állampolgárságot szerezzenek, ugyanakkor adót kellett fizetniük a nem túlságosan jelentős jövedelmükből Kalifornia államnak. Az ír bevándorlókat nem sújtotta hasonló diszkrimináció, annak ellenére, hogy közel 30 %-al magasabb havi jövedelemre tettek szert, mint a kínaiak. Az amerikai indiánok támadásaitól – akik a vasútvonalak építését ellenezték – elsősorban az ír bevándorlók szenvedtek, miután az ő munkaterületük volt az indiánok által védett terület.

A kezdeti nagy vasútépítési hullám a két vasútvonal 1869-es találkozásával véget ért. Létezésük lehetővé tette és elősegítette az amerikai állampolgárok, a már ott lévő migránsok és az új bevándorlók tömeges nyugatra történő áramlását.

A nagy tömegű és olcsó, zömmel új bevándorlókból álló munkaerő megjelenése a nyugati partvidéken kiváltotta a született amerikaiak munkanélküliség miatti aggodalmát, valamint ellenérzésüket a csökkenő bérekkel szemben. Ráadásul a fehér amerikaiak fajilag alacsonyabb rendűnek tartották a kínai, ázsiai bevándorlókat. Javaslatukra, politikai nyomásukra született meg 1882-ben a Chester Arthur elnök által aláírt Kínai Kizárási Törvény,¹³ amelynek értelmében új kínai bevándorlók a továbbiakban nem léphettek be az Egyesült Államok területére, a már bevándorolt kínaiak pedig nem szerezhetnek amerikai állampolgárságot. A törvény hatékonyan korlátozta a kínai bevándorlást, 1892-ben pedig egy újabb törvénnyel meghosszabbították.¹⁴ A törvény tiltó intézkedéseit csak 1943-ban, a második világháború idején oldották fel,¹⁵ miután Kína a Japán-ellenes háborúban az USA szövetségesevé vált. Ez az „feloldás” azonban csak annyi enyhítést jelentett, hogy évente 105 kínai bevándorló érkezhessen legálisan az államba. Végül csak az 1965-ös bevándorlási

⁷ Handlin, Oscar: *The Uprooted*. University Library, New York, 1957. 80-105. o.

⁸ Homestead Act

⁹ Pacific Railway Act of 1862

¹⁰ Central Pacific Railroad

¹¹ Union Pacific Railroad

¹² Immigration, Railroads, and the West. <http://ocp.hul.harvard.edu/immigration/railroads.html>

¹³ Chinese Exclusion Act

¹⁴ Geary Act

¹⁵ Magnuson Act

törvény törölte el teljes mértékben ezt a rendelkezést, és tett lehetővé – több mint 80 év után – a kínaiak tömeges bevándorlását az USA-ba.

Az 1800-as évek utolsó évtizedeiben jelentős mértékben megnövekedett az észak-európai országokból az Egyesült Államokba irányuló bevándorlás. Ennek alapvető oka a négy észak-európai országot sújtó gazdasági válság, amely ebben az időszakban már rendkívül erőteljes volt. A földosztási törvény komoly vonzerő volt ezen országok lakosai számára. Jelentős számban érkeztek finnek a 19. század végén és 20. század elején, akik a megszálló orosz kormányzat és a belső politikai instabilitás következtében vándoroltak ki hazájukból. 1868 és 1914 között több mint 1 millió svéd, több mint 200.000 dán érkezett az USA-ba. Száz év alatt, 1925-ig 800.000 norvég, míg 1890 és 1924 között 230.000 finn állampolgár vándorolt be az Egyesült Államokba.¹⁶

1.2. A bevándorlással kapcsolatos felfogás alakulása

Miközben az észak-európai országokból történő bevándorlást semmiféle korlátozás nem érintette, a bevándorlók „északi többsége” elégedetlenséggel és idegenkedéssel fogadta azt, hogy az 1890-es évektől kezdve jelentősen megnövekedett a más európai országokból, elsősorban Olaszországból, Lengyelországból, valamint Horvátországból érkező bevándorlók száma. Különböző civil szerveződések jöttek létre, amelyek a bevándorlás korlátozását szorgalmazták, és igyekeztek nyomást gyakorolni ennek érdekében a Kongresszusra.¹⁷

1906-ban Theodor Rooseveltnél születték meg olyan bevándorlási szabályozások mellett, amely, ahogy fogalmazott: „... meggátolja olyan bevándorlók beengedését, akik versengés révén hajlamosak az életszínvonal, és ennél fogva, a mi dolgozó embereink bérének csökkentésére, függetlenül attól, hogy ezek a migránsok állampolgárokká váltak-e, vagy külföldi születésűek.”¹⁸ Még világosabban tükrözi a bevándorlással kapcsolatos vezető amerikai álláspontot az a kijelentése, miszerint: „lényeges tünik számomra, a köztársaság állandó jóléte szempontjából, hogy arra kell törekednünk, hogy kizárólag olyan elemeket hozzunk be, akik közösségünk számára előnyösek lesznek. Nem érdekel, hogy az embernek milyen a vallása, vagy a nemzetisége mindaddig, amíg a jelleme megfelelő, és mindaddig, amíg rendelkezik az általunk megkövetelendő fizikai és szellemi képességekkel.”¹⁹ A Kongresszus előtt mondott beszédében az elnök egyúttal elítélte azokat a munkaadókat, akik a bevándorlás kapcsán semmi mással nem törődnek, csak azzal, hogy olcsó munkaerőre tegyenek szert. Ez utóbbi magatartást károsnak nevezte az ország szempontjából.²⁰

Más szempontok is szerepet játszottak különféle korlátozó intézkedések elfogadásában: 1903-ban megtiltották anarchisták és az emberölést elkövetett személyek bevándorlását, továbbá mindazon személyek migrációját, akik olyan szervezethez tartoztak,

---

¹⁶ U.S. History in Context: Scandinavian Immigration. Immigration and Migration Reference Library, 2004. <http://ic.galegroup.com/ic/uhic/ReferenceDetailsPage/DocumentToolsPortletWindow?displayGroupName=Reference&jsid=4a357aacaea49ab408baece5f1ed877b&action=2&catId=&documentId=GALE|CX3436800020&u=beth65358&zid=d0ecef7a5b5315a8cb5effd29ddec5e>

¹⁷ Caldwell, Gaylon L.: American Government Today. W.W. Norton & Company Inc., New York, 1963, 82-83. o.

¹⁸ „... such laws enacted as will prevent the admission of immigrants who by their competition tend to lower the standard of living, and therefore the standard of wages, of our own laboring men, whether these themselves be of native or foreign birth.”

¹⁹ „... it seems to me essential from the standpoint of the permanent good of the Republic that we should try only to bring in elements which would be of advantage to our community. I do not care what the man's creed of nationality may be, so long as his character is all right and so long as he has the amount of physical and mental fitness that we should be able to demand.”

²⁰ Theodor Rooseveltnél beszédei idézve innen: Morrison, Elting E. (szerk.): The Letters of Theodore Roosevelt. Harvard University Press, Cambridge, 285-86. o.

amelyek bármely kormányzatot erőszakkal akart eltávolítani.²¹ 1907-től tüdővészben, valamint szellemi fogyatékoságban szenvedő személyek, továbbá szülő nélküli gyerekek nem léphettek be az Egyesült Államok területére.²²

Az I. világháborút követően erősödött a bevándorlást korlátozó akarat, és ez 1921-ben a kvótarendszer elfogadásához vezetett. A kvótarendszer lényege az volt, hogy az újonnan bevándorlók számát az adott nemzetből már az Egyesült Államokban élők százalékában határozták meg. Az eleinte rövid távúnak szánt intézkedést 1924-ben foglalták törvénybe,²³ és világosan tükrözte az alapvető megközelítést: a bevándorlás favorizált országok kvalifikált egyedeire való korlátozását.

A kvótarendszert ebben a formában csak az 1965-ben elfogadott Bevándorlási és Honosítási Törvény²⁴ szüntette meg, addig azonban az előnyben részesítette az észak-európai országokból érkezőket, bizonyos mértékben korlátozta a dél- és kelet-európaiak bevándorlását, és erősen korlátozta az ázsiai, afrikai országokból, és a Karib-térség gyarmataiból történt bevándorlást.²⁵

Az 1965-ben elfogadott törvény favorizálta a megfelelő, és az USA szempontjából kívánatos képzettséggel rendelkezők bevándorlását, valamint az USA-ban családi kapcsolatokkal rendelkező személyek migrációját. Megtiltotta a faji, nemi, nemzetiségi, születési hely szerinti, vagy lakóhely szerinti diszkriminációt, ugyanakkor megőrizte a kvótarendszer bizonyos elemeit, így például a keleti féltekéről bevándorlók számát évi 170.000 főben, a nyugati félteke független államaiból bevándorlók számát évi 120.000 főben korlátozta.²⁶

1.3. A bevándorlók jogállása

Az 1920-as évek végétől kezdve lényegében három csoportra lehetett osztani a bevándorlókat annak alapján, hogy hogyan kezelték őket.

Az első csoportba tartoztak azok a személyek, akik esetében nem volt várható, hogy tartósan letelepedjenek az országban. Ilyenek voltak például a külföldi tudósítók, diplomaták és családtagjaik, a szolgálatukban álló személyek, turisták. Ezen csoport számára a vízumengedélyezésben alkalmazott korlátok jelentették a megszorításokat.

A második csoportba tartoztak az amerikai földrész és a karibi térség független országaiban született személyek: ők korlátozás nélkül léphettek be az országba abban az esetben is, ha ezt a letelepedés szándékával tették, feltéve, hogy egyéb kizáró ok nem állt fenn.

A harmadik csoportot alkották a világ egyéb részeiből az állandó letelepedés szándékával érkező bevándorlók, akik a kvótarendszer szerint tartózkodhattak az országban. Az egyes országok számára megállapított kvóta az adott nemzetből az USA-ban 1920-ban élő csoport 1 %-ának az egy-hatoda, azzal, hogy a kvóta nem lehet kisebb, mint 100 fő.

Egy bevándorló a kvótarendszer szempontjából azon országhoz (nemzethez) tartozik, ahol született. Így például holland szülők Franciaországban született gyermeke a francia kvóta szerint léphetett be az USA-ba, míg a szülei a holland kvóta szerint. A kínaiakra ez a szabály nem vonatkozott, ők mindig a kínai kvóta alapján kerültek elbírálásra. Az ázsiai

²¹ Anarchist Exclusion Act, 1903.

²² Immigration Act of 1907 (34 Stat. 898)

²³ Johnson-Reed Act, National Origins Law

²⁴ Immigration and Nationality Act

²⁵ Például 1929-ben az 150.000 fő bevándorlót engedélyező kvótán belül 51.227 német jöhetett az országba, míg csak 100 görög, és egyetlen egy kínai sem.

²⁶ Fitzgerald, David S. és Cook-Martin, David: The Geopolitical Origins of the U.S. Immigration Act of 1965. file:///C:/DOCUME~1/DR3844~1/RAI/LOCALS~1/Temp/The%20Geopolitical%20Origins%20of%20the%20U.S.%20Immigration%20Act%20of%201965%20_%20migrationpolicy.org.html

bevándorlókkal kapcsolatos problémák enyhítésére a kongresszus 100 fős különleges kvótát állapított meg az ázsiai – csendes óceáni háromszög bevándorlóira vonatkozóan.²⁷ A kvótát azonban nem igénylési sorrendben osztották, hanem előnyben részesítették a magasan képzett személyeket, valamint azokat, akiket egy, az országban bejegyzett és működő cég, gazdasági társaság, esetleg amerikai magánszemély állampolgár támogatott. A Kongresszus ugyanakkor az erga omnes hatályú törvények mellett néhány esetben egyedi, egyénre szabott törvényt is elfogadott a bevándorlás érdekében.²⁸

Az USA-ba belépve a legális bevándorló személyazonossági kártyát, és ezzel állandó tartózkodási engedélyt kapott. Az Igazságügy-minisztérium részére évente nyomtatványon be kellett jelentenie az aktuális címét, munkahelyének adatait, és egyéb, a személyére vonatkozó információkat. Amennyiben valamilyen formában megsértette az amerikai törvényt, vagy hamisan nyilatkozott az adatai bevallása során, kiutasíthatóvá vált.

II. Az alkotmány migrációval kapcsolatos rendelkezései és azok értelmezése

Az amerikai alkotmány közvetlenül nem szabályozza a bevándorlás kérdését. Két vonatkozásban ad jogot a Kongresszuskon bevándorlással kapcsolatos törvényalkotásra: a honosítás eljárásának meghatározásában, valamint az idegen hatalmakkal való kapcsolatok alakításában.²⁹

Az alkotmány módosításai közül az 1868-ban ratifikált 14. alkotmány-kiegészítés rögzíti, hogy „valamennyi, az Egyesült Államokban született, vagy később ott állampolgárságot nyert személy, aki ennek következtében az Egyesült Államok fennhatósága alá esik, a lakhelye szerinti állam, és az Egyesült Államok állampolgára. Egyetlen állam sem hozhat vagy alkalmazhat olyan törvényt, mely korlátozza az Egyesült Államok állampolgárait megillető előjogokat vagy mentesítéseket; egyetlen állam sem foszthat meg valakit életétől, szabadságától vagy tulajdonától megfelelő törvényes eljárás nélkül; *törvénykezés során az államok senkitől nem tagadhatják meg a törvények nyújtotta egyenlő jogvédelmet.*”³⁰

A fenti megfogalmazás alapján egyértelmű, hogy a született amerikaiak számára az állampolgárság őket születésüktől fogva megilleti, létrehozva ezzel a szövetségi állampolgárság intézményét, míg a bevándorlók számára az állampolgárság odaítélését nem az alkotmány, hanem a Kongresszus által elfogadott törvények szabályozzák. Ennek megfelelően tehát a bevándorlónak mindenképp a bevándorlásra, honosításra vonatkozó törvény előírásait kell teljesítenie ahhoz, hogy állampolgárságot szerezzen.

A kiegészítés egyúttal rögzíti, hogy minden személyt megillet az egyenlő jogi védelem. Az előző évben elfogadott 13. alkotmány-kiegészítés gyakorlatilag megszüntette a faji megkülönböztetés jogi alapját, eltörölte a rabszolgaság intézményét, ezt követően a 14. kiegészítés egyenlő jogokat biztosított az így felszabadult feketék számára. Ennek ellenére

²⁷ Ez nem foglalta magába Ausztráliát, viszont kiterjedt Ázsia egész területe és a csendes-óceáni szigetvilágra.

²⁸ Például akkor, amikor egy 1934-ben illegálisan az USA-ba belépett kínai bevándorlóról húsz évvel később derült ki, hogy engedély nélkül lépett az ország területére. Mivel húsz éven keresztül példamutató magatartást tanúsított, egy amerikai kisvárosban zöldséges üzletét a vásárlók megalégedésére vezette, illetve soha nem került összeütközésbe a törvénnyel, a kerületi képviselője magánindítvány terjesztett elő a Kongresszushoz annak érdekében, hogy az illető számára a vízumdíj megfizetése esetén állandó tartózkodási engedély legyen biztosítva. A kongresszus 1955-ben elfogadta a vonatkozó törvényt (Priv. L. No. 53, 69 Stat. A19 (1955)), és egy fővel csökkentette az az évre rendelkezésre álló kínai kvótát.

²⁹ Az Egyesült Államok alkotmánya I. fejezetének 8. bekezdése

³⁰ Amendment XIV. Section 1.: “All persons born or naturalized in the United States, and subject to the jurisdiction thereof, are citizens of the United States and of the state wherein they reside. No state shall make or enforce any law which shall abridge the privileges or immunities of citizens of the United States; nor shall any state deprive any person of life, liberty, or property, without due process of law; nor deny to any person within its jurisdiction the equal protection of the laws.”

számos déli államban ezzel ellentétes állami törvényeket fogadtak el, amelyek lehetővé tették a szegregáció intézményrendszerének kialakulását, és ezt a Legfelsőbb Bíróság által kialakított alkotmányértelmezés is támogatta. Így például azon állami szabályozás tekintetében, amely szerint a fehéreket és feketéket külön vasúti kocsikban kell szállítani, a Legfelsőbb Bíróság a *Plessy v. Ferguson* ügyben 1896-ban úgy határozott, hogy az utazók faji alapon történő elkülönítése nem alkotmányellenes, és nem sérti a 14. alkotmány-kiegészítésben rögzített egyenlő jogi védelem elvét, ha az elkülönített szolgáltatás egyenlő feltételek között történik.³¹

A törvények szerint még az illegális bevándorlók is rendelkeznek bizonyos jogokkal az Egyesült Államokban. Ezt azonban többen vitatják,³² arra hivatkozással, hogy az illegális bevándorlók azért nem rendelkeznek törvényes jogokkal, mivel ők azáltal váltak törvényszegővé, hogy illegálisan léptek be az országba, és nem mutattak lojalitást az USA törvényei iránt. E tekintetben az amerikai Legfelsőbb Bíróság hozott több ízben is ítéletet. Ezek közül döntő volt az 1886-ban³³ és 1896-ban³⁴ elfogadott határozata, amely megalapozta a 14. alkotmány-kiegészítés érvényességét arra vonatkozóan, hogy bevándorlók, a törvényes vagy törvénytelen úton az országba belépő migránsok alkotmányos védelmet élveznek a büntetőjogi és polgári jogi eljárásokban az igazságszolgáltatási rendszerben. Egyúttal maga James Madison elnök, az USA második elnöke, akinek alapvető szerepe volt az alkotmány szövegezésében, fogalmazott úgy, hogy „miközben az idegenek egyik oldalról ideiglenes engedelmességgel tartoznak, ugyanakkor viszonzásképpen jogosultak alkotmányban biztosított védelemre, kedvezményekre.”³⁵

Más, a Legfelsőbb Bíróság által hozott határozatok is az egyenlő elbánás elvének szükségzerű alkalmazhatóságát támasztják alá. 1981-ben a Legfelsőbb Bíróság elutasította Texas állam azon állami törvényét, amely megtiltotta illegálisan bevándorolt gyerekeknek az iskolalátogatást azon az alapon, hogy valamennyi Texasban élő gyermek számára kötelezettség az iskolalátogatás, és ez alól nem kivételek az illegális bevándorlók gyermekei sem. 2001-ben az ún. *Zadvydas v. Davis* perben a legfelsőbb bíróság kimondta, hogy a 14. alkotmány-kiegészítés akkor is vonatkozik az Egyesült Államok területén tartózkodó valamennyi idegenre (bevándorlóra), ha jelenlétük „törvénytelen”, nemkívánatos.

Összességében tehát a legális vagy illegális úton az USA-ba jutott bevándorlók mindazt az alkotmányos védelmet élvezik, amit az amerikai állampolgárok, három kivétellel: nem szavazhatnak, nem tölthetnek be bizonyos kormányzati tisztségeket, és nem viselhetnek fegyvert.

---

³¹ Gönczi Katalin – Horváth Pál – Stipta István – Zlinszky János: Egyetemes jogtörténet. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1997. 317. o.

³² Contreras, Raoul Lowery: Yes, illegal aliens have constitutional right. file:///C:/DOCUME~1/DR3844~1/RAI/LOCALS~1/Temp/Yes,%20illegal%20aliens%20have%20constitutional%20rights%20_%20TheHill.html

³³ A Legfelsőbb Bíróság az *Yick Wo v. Hopkins* ügyben úgy határozott, hogy ha egy közintézmény törvénytelen diszkriminációt alkalmaz azonos körülmények között lévő személyek között, azzal megsérti az alkotmányban foglalt egyenlő elbánás elvét.

³⁴ A Legfelsőbb Bíróság a *Wong Win v. United States* ügyben hozott ítélete szerint az USA területén belül valamennyi személy jogosult az 5. és 6. alkotmány-kiegészítésekben foglalt védelemre, és megfelelő eljárás nélkül még idegenek szabadságát és tulajdonát sem lehet elvenni.

³⁵ "... as they owe, on the one hand, a temporary obedience, they are entitled, in return, to their [constitutional] protection and advantage." Idézet innen: Olshansky, Barbara J.: *Democracy detained. Seven Stories Press, New York, 2007. 44. o.*

III. A bevándorlók jogai

Egy illegális bevándorlót megilletik bizonyos alkotmányos jogok, amelyeket az alkotmány elsősorban azon az alapon biztosít számukra, hogy ők is „személyek”. Ezt a 14. alkotmánykiegészítés első szakaszából idézettek világosan tükrözik. Olyan eljárási jogokkal rendelkeznek, mint a bírósági tárgyalás tartása vád esetén, a védekezéshez való jog. Az alkotmány különféle büntetőeljárással kapcsolatos rendelkezései, így az 1., 4., 5., 6 és 14. alkotmánykiegészítések szintén vonatkoznak az illegális bevándorlókra. A bevándorlóknak joguk van az őket ért diszkrimináció esetén pert indítani a szövetségi bíróság előtt, illetve, nem lehet az illegális bevándorlót meghallgatás nélkül kiutasítani az országból. 2016-ban a hatályos állami törvények szerint 16 államban (pl. Kalifornia, Illinois, Nevada, Colorado) az illegális bevándorlók számára kiadható az adott államra érvényes vezetői engedély, továbbá, szociális juttatásokban részesülhetnek.³⁶

Az Egyesült Államokban jelenleg kb. 5 % a külföldi munkavállalók aránya. Szövetségi törvény tiltja a munkaadóknak illegális bevándorló alkalmazását,³⁷ ha azonban már alkalmazásra került az illető, akkor rendelkezik bizonyos jogokkal a munkaadójával szemben, ilyen például legalább a minimálbérhez való jog, a túlmunka megfizetésére irányuló követelés jogossága. Ha munka közben baleset éri, jogosult a legális munkavállalóknak járóval egyező kompenzációs térítésekre.

Mindezek alapján az illegális bevándorlók alkotmányban rögzített védelme elsősorban azon nyugszik, hogy az illegális bevándorló is emberi személy. A személy kifejezés köti össze a 14. alkotmánykiegészítésben rögzített egyenlő elbánás elvét, a megfelelő eljárás szükségességének elvét a teljes amerikai alkotmányhoz, és ennek következtében az amerikai alkotmány és a 14. kiegészítése a Magna Charta óta a legfontosabb politikai dokumentum a nyugati világban.

IV. A bevándorlási kérdés aktuálpolitikai helyzete az USA-ban

Az alkotmány, valamint annak értelmezése során a Legfelsőbb Bíróság egyértelműen a Kongresszus döntési kompetenciájába utalta a bevándorlás szabályozását. A mindenkori szövetségi kormányzat ezt a helyzetet általában úgy értelmezi, hogy neki van kizárólagos joga bevándorlási törvényekkel kapcsolatos javaslatok előterjesztésére, és az elfogadott bevándorlási törvények végrehajtására.

Ténylegesen azonban az egyes államoknak és helyi közigazgatási szerveknek jelentős szerepe van a bevándorlás szabályozásában annak következtében, hogy az ő törvényeik, intézkedéseik alakítják az ott élő bevándorlók mindennapi életét. A honosítási folyamat feletti teljes kontroll tehát nem jelenti a bevándorlás feletti teljes irányítást.

A politikai, gazdasági körülmények alakulása több alkalommal is olyan helyzetet teremtett, amelyben egyik vagy másik állam szükségesnek érezte, hogy a bevándorlással kapcsolatban saját törvényt fogadjon el. Így például a nagy gazdasági világválság idején néhány déli állam kormányzata úgy döntött, hogy a mexikói bevándorlókat visszaküldi Mexikóba.³⁸

³⁶ Bray, Ilona: Legal rights of undocumented immigrants.

file:///C:/DOCUME~1/DR3844~1/RAI/LOCALS~1/Temp/Illegal%20Immigrant%20Rights%20_%20Lawyers.com.html

³⁷ 8 U.S. Code § 1324a - Unlawful employment of aliens

³⁸ Chacon, Jennifer: Who is responsible for U.S. immigration policy? In Insights on Law & Society, Spring 2014. http://www.americanbar.org/publications/insights_on_law_and_society/14/spring-2014/who-is-responsible-for-u-s-immigration-policy-.html

Az utóbbi években az egyik legnagyobb figyelmet kiváltott ügy Arizona állammal kapcsolatos, amely bevándorlást korlátozó törvényt fogadott el³⁹ azzal a céllal, hogy „elrettentsen idegenek törvénytelen belépését és jelenlétét, és meggátolja a törvénytelenül az Egyesült Államokban tartózkodó személyek gazdasági tevékenységét.” A törvény lényegében büntetőjogi felelősséget hozott létre az államban illegálisan, engedély nélkül tartózkodók vonatkozásában.

A Legfelsőbb Bíróság megsemmisítette az arizonai törvény azon rendelkezéseit,⁴⁰ amelyek az állampolgársággal nem rendelkezők részére illegális státuszukra hivatkozással különféle büntetéseket szabtak meg. A Legfelsőbb Bíróság ítélete szerint a Kongresszus már korábban átfogóan szabályozta az állampolgársággal nem rendelkezők regisztrációs követelményeit, és a munkát vállaló illegális bevándorlók helyzetét, a Bevándorlási és Menekültügyi Ellenőrzési Törvény⁴¹ elfogadásával 1986-ban átfogóan szabályozta az engedéllyel nem rendelkező munkavállalók helyzetét. A Legfelsőbb Bíróság úgy határozott, hogy ennek következtében az ilyen munkavállalók büntetőjogi felelősségre vonása ellentmond a szövetségi törvénynek. Ugyanakkor, a testület nem semmisítette meg teljes egészében az arizonai törvényt, hanem hatályában fenntartotta azt a rendelkezést, amely megengedi az állami végrehajtási szerveknek, hogy ellenőrizzék az államban tartózkodó bevándorló személyek bevándorlási státuszát.

Az amerikai alkotmány rendelkezései alapján tehát az elnöknek az alkotmány nem tiltja meg, hogy arról határozzon, hogy az USA szíriai menekülteket fogad be. Ugyanakkor, ha ezt egy olyan program keretében kívánja az elnök megvalósítani, amely egyúttal szabályozná a bevándorlóknak nyújtandó tagállami jogokat (pl. tartózkodásra jogosító dokumentumok, vezetői engedély, szociális juttatások), akkor már túllépi az alkotmány és a Legfelsőbb Bírósági ítéletek által megszabott határokat. Ezért a szíriai menekültek befogadása ellen tiltakozó államok valóban rendelkeznek eszközökkel a menekültek életvitelének meghatározásában, és ezen keresztül közvetve az adott államba való bejutásuk, ottani tartózkodásuk tekintetében.

Figyelembe véve, hogy az Amerikai Egyesült Államok történelmében számos esetben került sor a Kongresszus által különféle etnikai és egyéb csoportok bevándorlásával kapcsolatban olyan korlátozó intézkedések elfogadására, amelyek nem minősülnek alkotmányba ütközőnek, a Donald Trump elnökjelölt által felvetett korlátozás a muszlimok bevándorlására vonatkozóan feltehetően nem bizonyulna alkotmányellenesnek, különösképpen azért nem, mert a javaslata egy meghatározott időszakra tiltaná meg a muszlimok bevándorlását az USA-ba. Természetesen nem lehet tudni, hogy a mai helyzetben a Legfelsőbb Bíróság hogyan ítélné egy ilyen kérdésben, de valószínűsíthető, hogy a javaslat tényleges megvalósításához Kongresszusi döntés lenne szükséges.⁴²

---

³⁹ Sb. 1070. (2010).

⁴⁰ Arizona v. United States (2012).

⁴¹ Immigration and Refugee Control Act

⁴² Nelson, Steven: Top Scholars Say Trump Muslim Immigrant Ban May Be Constitutional. <file:///C:/DOCUME~1/DR3844~1/RAI/LOCALS~1/Temp/Top%20Scholars%20Say%20Trump's%20Muslim%20Immigrant%20Ban%20Could%20Be%20Constitutional%20-%20US%20News.html>